

er maaste for meget for Mange, for lidt for Andre, saa vil det blive en Sum af c. 139 Mill. Kr., hvilket giver 3,24 Kr. pr. Individ af Befolkningen. Rægges hertil de tidligere nævnte 7,8 Kr. pr. Individ, bliver det over 11 Kr. pr. Individ. Naar man vil sammenligne, hvorledes Hærvæsenet trykker Befolkningen i Danmark og i Tydsland, er det altsaa temmelig usigtigt som 2 til 1. Vi kunne se det endnu bedre deraf, at skulde vi have en Hær i samme Forhold som Tydsland, skulde vi have 20,000 Mand. Det vilde være Noget over 3 Mill. Tjenestedage mere om Aaret, hvilket kunde tænkes at repræsentere over 6 Mill. Kroner. Jeg tror, at man herefter vil indrømme, at ved at gøre denne Betragtning gjældende, er det meget muligt, Tydsland faar noget Mere for sine Penge. Det er klart, men om det forholdsvis faar saa meget Mere, er et stort Spørgsmaal. Det vil tillige ses heraf, navnlig naar man lægger Mærke til, at Tydslands Flaadebudget er forholdsvis lille, nemlig c. 37 Mill. Kr., hvilket altsaa ikke en Gang er 1 Kr. pr. Individ, medens vort er 3 Kr. pr. Individ, at det, der gjør vort Militærbudget dyrt, altsaa er Flaaden. Jeg siger Intet derimod, jeg finder det ganske naturligt efter hele vort Lands Veliggenhed med de mange Sunde og Bølter, som adskillige Landsdelene, men naar man taler om vore militære Udgifter i det Hele taget, maa man erindre, at de for en stor Del ere foranledigede af Flaaden. Jeg skal nævne et andet Land. For Frankrigs Vedkommende er Udgiften for Hæren 12³/₁₀ Kr. pr. Individ, for Flaaden 4 Kr. pr. Individ, det løber op til over 16 Kr. pr. Individ. Det er kun disse Bemærkninger, hvortil jeg har fundet mig foranlediget med Hensyn til det foreliggende Budget.

C. Sage: Der er et enkelt Punkt, paa hvilket jeg har skilt mig fra det øvrige Udvalg, og om hvilket jeg derfor maa sige et Par Ord. Det er Endringsforslaget under Nr. 323. Naar jeg er opført som den, der ikke har tiltraadt Endringsforslagene Nr. 323 og 324, saa er det med Hensyn til det sidstnævnte en Feiltagelse. Det førstnævnte derimod tiltræder jeg ikke, forsaavidt der er Tale om en ny Kasernebygning i Citadellet Frederikshavn. Det har gjennem en Række af Aar altid været forudsat, at Citadellet Frederikshavn vilde være at nedlægge, og derfor kan jeg for mit Vedkommende ikke være med til disse stadig fortsatte Nybygninger derude. Noget militær Betydning er man fra alle Sider enig

om, at Citadellet ikke har. Man til-lægger det i det Højeste den Opgave at kunne bestrænge Indretheden; men en høitstaende Militær har udtalt for et Par Aar siden, at til at fyldestgøre dette Viemend vilde det være ganske tilstrækkeligt at have et Fort af et almindeligt Spisebords Størrelse. Det forekommer mig derfor, i Særdeleshed naar man fra Regeringens Side stadig paany forelægger Forslag om en almindelig Befæstning af Kjøbenhavn, at det vilde være en rimelig Fordring, at man samtidig fremkom med en Plan til den Anvendelse, man har tænkt sig at gøre af Citadellet, naar de nye Fæstningsanlæg skulle komme til Udførelse. Det vilde dog være fornuftigt at lægge en Del af Garnisonen ud ved de nye Fæstningsanlæg, opføre Kasernebygninger o. s. v. derude, i Stedet for at vedblive at holde hele Garnisonen inde i Byen langt borte fra Fæstningsværkerne. Det blev forleden fremhævet af den hvide Krigsminister, at den særdeles store Befosning, som Anlægget af en ny Befæstning om Kjøbenhavn vil medføre, vilde være bleven betydelig reduceret, hvis man havde kunnet sælge de gamle Fæstningsværker til en passende Pris. Som bekendt er Storstedelen af dette Terrain afhændet til Kjøbenhavns Kommune paa Vilkaar, der ikke være gunstige for Statskassen. Men der er endnu en Rest tilbage, som udgør et Areal af vist omtrent 90 Tønder Land. For nogle Aar siden fremkom en Plan fra nogle Privatmænd om at købe hele dette Areal og bygde Staten 15 Millioner Kr. derfor. Det vilde altsaa være en Sum, som kunde række langt med Hensyn til at formindste de store nye Udgifter til Fæstningsanlæg, hvorom der er Tale. Men intet Saadant sker; der forelægges os ingen Plan til Kastellet's Sløisning. Man vedbliver derimod glat væk fra Aar til Aar at bygge derude, som om det var Tanken, at Citadellet endnu gjennem Aarhundreder skulde være et Ved i Kjøbenhavns Fæstningsværker. Paa den anden Side gaar man samtidig saaledes til Værks, at man ad administrativ Vei faktisk nedlægger Citadellet som Fæstning, lader det smuldre bort mellem Hænderne paa sig. Der er f. Ex. af Krigsministeriet givet Tilladelse til paa Citadellens Grund at opføre en ny Kirke. Det er mig vanskeligt at forstaa, hvorledes det kan forenes med Bevarelsen af Citadellet som Fæstning. Saa vidt mig bekendt er denne Tilladelse til Opførelse af en engelsk Kirke kun bleven givet paa det Vilkaar, at den atter paa Forlangende skulde rives ned. Men jeg gad vide, om Noen tror, at der, naar Kirken først staar der, vil blive givet